

PORTEKİZ ÜLKE NOTU & MAKİNE VE AKSAMLARI DIŞ TİCARETİ

A. GENEL BİLGİLER

Temel Sosyal Göstergeler

Portekiz, ya da resmî adıyla Portekiz Cumhuriyeti (Portekizce: República Portuguesa) Avrupa'nın güneybatısında İber Yarımadası üzerinde yer alan, Avrupa Kıtası'nın en batıdaki ülkesidir. 10,6 milyon nüfusa sahip ülkenin yüzölçümü 91.951 km² dir. Başkent Lizbon yanında Porto da Portekiz'in önemli şehirlerindedir.

2009 yılı ölçümlerine göre 164 milyar Euro GSYİH'ye sahip olan Portekiz'de enflasyon %1.1 olarak ölçülmüştür. Portekiz 1986 yılında Avrupa Topluluğu'na katılmasıyla giderek artan bir şekilde hizmet sektörü odaklı hale gelmiştir. Sanayi, inşaat, enerji ve su sektörleri GSYİH'nin %23,5'ini oluşturmakta ve işgücünün %28,5'ini barındırmaktadır. Hizmet sektörü ise GSYİH'nin %74,1'ini ve işgücünün %60,5'ini oluşturmaktadır. Hizmet sektörüne yoğunlaşmanın dışında, modernizasyon sürecine giren üretimde kayda değer değişiklikler yaşanmıştır. Geleneksel üretim sektörleri büyük oranda yerini daha fazla teknoloji içeren ve ülke ekonomisinin büyümesine katkıda bulunan otomotiv ve oto yan sanayi, elektronik, enerji, ilaç ve yeni teknoloji gibi yeni sektörlerle bırakmıştır. Portekiz'in coğrafi konumu da hizmet sektörünün büyümesini sağlamaktadır. Turizm endüstrisi hizmet sektörüne katkı sağlamaktadır.

Temel Ekonomik Göstergeler

	2005	2006	2007	2008	2009	2010c*
GSYİH (milyar dolar, cari fiyatlarla)	186	195	223	245	228	225
GSYİH (milyar avro, cari fiyatlarla)	149	155	163	167	164	165
Reel Büyüme Oranı (%)	0,9	1,4	1,9	0,0	-2,7	0,3
Cari İşlemler Dengesi (milyar dolar)	-17,6	-19,5	-21,2	-29,6	-23,3	-19,9
Cari İşlemler Dengesi (GSYİH'deki payı, %)	-9,5	-10,0	-9,5	-12,1	-10,2	-8,9
Kişi Başına GSYİH (dolar, cari fiyatlarla)	17.643	18.467	21.055	23.025	21.389	21.022
İşsizlik Oranı (% ort.)	7,6	7,7	8,0	7,6	9,5	10,2
Enflasyon Oranı (% ort., TÜFE)	2,3	3,1	2,4	2,6	-0,8	0,4
Enflasyon Oranı (% ort., ÜFE)	4,4	4,4	2,8	5,2	-3,8	1,7
Kredi Faiz Oranı (% ort.)	4,6	5,2	6,1	6,8	4,7	4,1
Döviz Kuru (\$/€, yılsonu)	1,18	1,32	1,46	1,39	1,43	1,36
İhracat (fob, milyar dolar)	38,6	43,6	51,8	56,4	43,8	45,4
İthalat (fob, milyar dolar)	58,9	64,6	76,0	87,8	67,6	67,3
Dış Ticaret Hacmi (fob, milyar dolar)	97,5	108,2	127,8	144,2	111,4	112,7

*tahmini

B. TÜRKİYE-PORTEKİZ DIŞ TİCARETİ

İkili Ticaret Verileri (\$)

		2007	2008	2009	2010
İhracatımız	Değer	550.527.017	540.743.626	409.149.151	465.263.791
	Değişim %		-1,8	-24,34	13,7
İthalatımız	Değer	406.570.184	479.850.282	417.987.668	503.658.512
	Değişim %		18,0	-12,89	20,5
Hacim	Değer	957.097.201	1.020.593.908	827.136.819	968.922.303
	Değişim %		6,6	-18,96	17,1
Denge	Değer	143.956.833	60.893.344	-8.838.517	-38.394.721
	Değişim %		-57,7	-114,51	334,4

Kaynak: TÜİK Verileri

Ülkemiz ile Portekiz arasındaki dış ticaret hacmi 2010 yılında 969 milyon \$ kaydedilmiştir. Söz konusu ülkeden ithalatımız 2010 yılında % 20,5 artmıştır. Portekiz'e ihracatımızda 2008 yılında bir önceki seneye göre 1,8 azalış kaydedilmiş, 2009 yılında küresel krizin etkisiyle bir önceki seneye göre % 24.34 azalma kaydedilmiştir. 2010 yılında ise ihracatımızda % 13,7 artış görülmüştür.

Portekiz'e İhracatımızda Başlıca Maddeler (\$)

	GTİP	GTİP TANIMI	2007	2008	2009	2010	DEĞİŞİM 10/09 (%)
1	87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	78.505.917	139.559.284	85.991.911	149.068.917	73,4%
2	84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN; MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	40.163.034	46.261.227	44.618.394	53.035.164	18,9%
3	52	PAMUK	48.083.307	44.732.330	38.552.650	38.080.993	-1,2%
4	72	DEMİR VE ÇELİK	179.354.168	88.459.015	30.188.519	27.864.208	-7,7%
5	85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR,AKSAM VE PARÇALARI	47.817.700	36.422.157	20.233.937	24.608.437	21,6%
6	73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	14.721.285	26.912.117	43.032.211	24.422.949	-43,2%
7	54	DOKUMAYA ELVERİŞLİ SUNİ VE SENTETİK LİFLER	17.093.584	17.963.041	8.991.529	14.952.333	66,3%
8	55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	21.183.164	20.000.354	17.657.036	14.092.001	-20,2%
9	39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	6.874.674	13.121.842	8.003.232	13.417.121	67,6%
10	29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	3.136.757	8.116.145	3.106.164	7.967.112	156,5%
		DİĞER	93.593.427	99.196.114	108.773.568	97.754.556	-10,1%
		TOPLAM	550.527.017	540.743.626	409.149.151	465.263.791	13,7%

Kaynak: TÜİK Verileri

Portekiz'e yönelik ihracatımız 2010 yılında % 13,7 artarak 465 milyon \$ gerçekleşmiştir. Söz konusu ülkeye gerçekleştirdiğimiz ihracatta ilk sırayı "Motorlu Kara Taşıtları, Traktör, Bisiklet, Motosiklet" (149 milyon \$) almaktadır.

Portekiz'e ihracatımızda makine ve aksamları 2. sırada yer almaktadır.

Portekiz'e gerçekleşen ilk 10 ihraç kalemi arasında en fazla "Organik Kimyasal Müstahsallar" sektöründe artış yaşanmıştır.

Portekiz'den İthalatımızda Başlıca Maddeler (\$)

	GTİP	GTİP TANIMI	2007	2008	2009	2010	DEĞİŞİM 10/09 (%)
1	85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	66.663.163	78.880.772	74.880.646	94.812.837	26,62
2	39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	72.497.178	100.105.152	53.698.484	72.245.691	34,54
3	48	KAĞIT VE KARTON; KAĞIT HAMURUNDAN KAĞIT VE KARTONDAN EŞYA	27.511.932	25.625.741	17.831.381	47.503.939	166,41
4	87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	38.169.638	36.112.311	31.931.066	40.041.476	25,40
5	47	ODUN HAMURU; LİFLİ SELÜLOZİK MADDELERİN HAMURLARI, HURDALAR	35.369	18.084.667	46.430.146	32.176.774	-30,70
6	29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	34.908.114	25.862.109	16.873.110	31.614.396	87,37
7	27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	9.773.396	17.894.175	21.712.862	28.763.526	32,47
8	84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN; MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	27.574.763	32.904.441	30.176.246	23.516.179	-22,07
9	73	DEMİR VEYA ÇELİKTE EŞYA	3.522.753	6.232.902	9.611.901	17.107.832	77,99
10	55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	15.621.490	21.539.210	15.676.647	14.902.141	-4,94
		DİĞER	110.292.388	116.608.802	99.165.179	100.973.721	1,82
		TOPLAM	406.570.184	479.850.282	417.987.668	503.658.512	20,50

Kaynak: TÜİK Verileri

Portekiz'den ithalatımız 2010 yılında % 20.50 artarak 503.6 milyon \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. Portekiz'den ithal ettiğimiz ürünler arasında en büyük payı "Elektrikli Makine ve cihazlar aksam ve parçaları" (94,8 milyon \$) almaktadır ve 2010 yılında bir önceki seneye göre % 26,6 ithalat artışı yaşanmıştır.

C. PORTEKİZ'İN MAKİNE VE AKSAMLARI DIŞ TİCARETİ

1. İHRACAT

Portekiz'in 2009 yılında makine ihracatı 2008 yılına göre % 24,29 azalarak 3,2 milyar \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2009 yılında Portekiz'in makine ihracatında ilk sırada yer alan ülkeler Almanya, İspanya ve Angola olmuştur. Portekiz'in 2009 yılında makine ihracatı gerçekleştirdiği ilk 10 ülke arasında en fazla ihracat artışı Venezüella'da yaşanmıştır, ikinci sırada da Cezayir yer almaktadır.

Portekiz'in Ülkelere Göre Makine ve Aksamları İhracatı (Bin \$) - 84. Fasıl

	ÜLKE	2006	2007	2008	2009	DEĞİŞİM 09/08 (%)
1	Almanya	730.635	684.254	753.003	540.296	-28,25
2	İspanya	598.544	749.678	674.162	498.803	-26,01
3	Angola	244.667	437.713	639.894	540.434	-15,54
4	Fransa	346.594	405.416	437.326	319.343	-26,98
5	İngiltere	111.673	122.273	159.027	143.109	-10,01
6	İtalya	93.190	118.751	117.381	108.830	-7,28
7	Amerika	411.612	142.333	101.743	72.535	-28,71
8	Hollanda	49.953	68.176	60.759	66.937	10,17
9	Brezilya	15.248	25.639	34.997	35.899	2,58
10	Cezayir	19.416	26.308	42.917	62.510	45,65
	Diğer	832.155	1.186.882	1.231.155	707.565	-42,53
	Toplam	3.457.247	3.970.223	4.260.767	3.225.749	-24,29

Kaynak: www.trademap.org (BM istatistik bölümü verileri)

Portekiz'in Makine ve Aksamları İhracatındaki Başlıca Kalemler (Bin \$)

	GTIP	GTIP TANIMI	2006	2007	2008	2009	DEĞİŞİM 09/08 (%)
1	8480	METAL DÖKÜMÜ İÇİN KASALAR, PLAKALAR, KALIP MODELLERİ	417.063	396.426	504.440	449.534	-10,88
2	8481	MUSLUKÇU, BORUCU EŞYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	317.521	408.674	423.920	302.743	-28,58
3	8409	İÇTEN YANMALI, PİSTONLU MOTORLARIN AKSAM-PARÇALARI	239.479	281.524	292.980	193.356	-34,00
4	8419	ISI DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İŞLEMELER İÇİN CİHAZLAR	199.010	230.500	247.983	195.278	-21,25
5	8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	153.746	204.119	206.675	173.713	-15,95
6	8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	159.221	180.324	143.648	101.809	-29,13
7	8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	93.779	90.186	87.834	178.400	103,11
8	8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER	51.038	94.575	115.762	118.376	2,26
9	8443	MATBAACILIĞA MAHSUS BASKI MAKİNELERİ, YARDIMCI MAKİNELER	12.442	60.929	74.033	84.622	14,30
10	8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	67.588	110.652	130.328	89.581	-31,26
		DIĞER	1.746.360	1.912.314	2.033.164	1.338.337	-34,00
		TOPLAM	3.457.247	3.970.223	4.260.767	3.225.749	-24,29

Kaynak: TÜİK Verileri

2009 yılında Portekiz'in makine ve aksamaları ihracatında ilk sırayı 449 milyon \$ ile "Metal Dökümü için Kasalar, Plakalar, Kalıp Modelleri" almaktadır. "Otomatik Bilgi İşlem Makineleri" Portekiz'in Makine ihracatındaki ilk 10 kalem arasında en fazla ihracat artışı görülen mal grubudur.

2.İTHALAT

Portekiz'in 84. fasıl bazında makine ithalatı 2009 yılında % 17,59 azalarak 7 milyar \$ seviyesinde kaydedilmiştir. İspanya, Almanya, İtalya Portekiz'in makine ithal ettiği başlıca ülkelerdir.

Türkiye, Portekiz'in makine ithal ettiği ülkeler arasında 20. sırada yer almaktadır.

Portekiz'in Makine ve Aksamaları İthalatı (Bin \$) - 84. Fasıl

	ÜLKE	2006	2007	2008	2009	DEĞİŞİM 09/08 (%)
1	İspanya	1.520.405	1.790.523	2.010.909	1.807.148	-10,13
2	Almanya	877.821	1.132.463	1.258.918	1.268.234	0,74
3	İtalya	694.671	805.067	888.710	671.859	-24,40
4	Hollanda	457.101	536.424	607.764	511.548	-15,83
5	Fransa	508.157	671.526	719.626	525.736	-26,94
6	Çin	126.090	143.927	280.278	213.386	-23,87
7	Belçika	176.016	240.693	260.416	223.057	-14,35
8	İngiltere	221.938	268.227	223.285	206.043	-7,72
9	Amerika	161.020	205.488	258.592	161.622	-37,50
10	İsveç	94.694	123.571	212.075	114.337	-46,09
	Diğer	1.337.929	1.526.648	1.880.845	1.385.112	-26,36
	Toplam	6.175.842	7.444.557	8.601.418	7.088.082	-17,59

Kaynak: www.trademap.org (BM istatistik bölümü verileri)

Portekiz'in 2009 yılında makine ithalatı arasında başlıca kalemler "Otomatik Bilgi İşlem Makineleri, Üniteleri", "Muslukçu, Borucu Eşyası, Basınç Düşürücü" ile "Klima Cihazları"dır.

Portekiz'in Makine ve Aksamları İthalatındaki Başlıca Kalemler (Bin \$)

	GTİP	GTİP TANIMI	2006	2007	2008	2009	DEĞİŞİM 09/08 (%)
1	8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	1.034.006	999.732	1.256.553	975.642	-22,36
2	8481	MUSLUKÇU, BORUCU EŞYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	291.224	342.887	384.023	279.785	-27,14
3	8415	KLİMA CİHAZLARI-VANTİLATÖRLÜ, ISI, NEM DEĞİŞTİRME TERTİBATLI	217.461	286.704	249.808	238.089	-4,69
4	8443	MATBAACILIĞA MAHSUS BASKI MAKİNELERİ, YARDIMCI MAKİNELER	61.045	340.358	351.929	272.905	-22,45
5	8408	DİZEL, YARI DİZEL MOTORLAR (HAVA BASINCI İLE ATEŞLENEN, PİSTONLU)	365.936	237.589	287.462	179.529	-37,55
6	8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	233.424	274.519	305.924	232.062	-24,14
7	8473	YAZI, HESAP, MUHASEBE, BİLGİ İŞLEM, BÜRO İÇİN DİĞER MAKİNE VE CİHAZLARIN AKSAMI	381.271	293.037	282.060	202.919	-28,06
8	8419	ISI DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İŞLEMELER İÇİN CİHAZLAR	102.113	128.041	217.637	191.021	-12,23
9	8479	KENDİNE ÖZGÜ FONKSİYONLU MAKİNE VE CİHAZLAR	196.950	268.713	310.976	173.217	-44,30
10	8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPIRATÖR	163.542	195.746	200.688	169.860	-15,36
		Diğer	3.128.870	4.077.231	4.754.358	4.173.053	-12,23
		Toplam	6.175.842	7.444.557	8.601.418	7.088.082	-17,59

Kaynak: TÜİK Verileri

D. TÜRKİYE – PORTEKİZ MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ DİŞ TİCARETİ

2010 yılında Portekiz'e makine ve aksamları ihracatımız % 18,9 artarak, 53 milyon \$ olmuştur. Portekiz'den makine ithalatımız ise 2010 yılında % 22,1 azalarak 23,5 milyon \$ seviyesine düşmüştür.

Türkiye – Portekiz Makine ve Aksamları Dış Ticareti (\$ - 84. Fası)

		2007	2008	2009	2010
İhracatımız	Değer	40.163.034	46.261.227	44.618.394	53.035.164
	Değişim %		15,2	-3,6	18,9
İthalatımız	Değer	27.574.763	32.904.441	30.176.246	23.516.179
	Değişim %		19,3	-8,3	-22,1
Hacim	Değer	67.737.797	79.165.668	74.794.640	76.551.343
	Değişim %		16,9	-5,5	2,3
Denge	Değer	12.588.271	13.356.786	14.442.148	29.518.985
	Değişim %		6,1	8,1	104,4

1. İHRACAT

Portekiz'e 84. fasıl itibariyle gerçekleştirilen makine ihracatımız incelendiğinde 2010 yılında en fazla sırasıyla "Buzdolapları, Dondurucular, Soğutucular, Isı Pompaları", "Çamaşır Yıkama Makineleri" ve "Klima Cihazları" ihracatı gerçekleşmiştir.

Portekiz'e Buzdolapları, Dondurucular, Soğutucular ve Çamaşır Yıkama Makinesi ihracatımız bu ülkeye gerçekleştirdiğimiz toplam makine ihracatının yaklaşık %65 ini oluşturmaktadır.

Portekiz'e Makine ve Aksamları İhracatımızda Başlıca Kalemler (84.Fasıl-Ş)

	GTİP	GTİP TANIMI	2007	2008	2009	2010	DEĞİŞİM 10/09 (%)
1	8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	19.107.736	15.145.105	18.429.015	22.158.872	20,24
2	8450	ÇAMAŞIR YIKAMA MAKİNELERİ	9.881.141	14.841.733	9.720.066	12.042.733	23,90
3	8415	KLİMA CİHAZLARI- VANTİLATÖRLÜ, ISI, NEM DEĞİŞTİRME TERTİBATLI	613.379	1.394.861	951.904	2.683.237	181,88
4	8419	ISI DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İŞLEMEK İÇİN CİHAZLAR	1.064.850	1.592.371	3.221.846	2.516.310	-21,90
5	8422	YIKAMA, TEMİZLEME, KURUTMA, DOLDURMA VB. İŞLER İÇİN MAKİNE, CİHAZ	2.367.094	3.765.283	2.568.160	2.210.150	-13,94
6	8421	SANTRİFÜJLE ÇALIŞAN KURUTMA, FİLTRE, ARITMA CİHAZLARI	457.209	314.553	1.670.884	1.991.005	19,16
7	8451	DOKUMA MADDELERİNİ YIKAMA, KURUTMA, ÜTÜLEME MAKİNE VE CİHAZLARI	485.856	956.666	1.216.978	1.852.172	52,19
8	8462	METALLERİ DÖVME, İŞLEME, KESME, ŞATAFLAMA PRESLERİ, MAKİNELERİ	1.556.679	1.789.657	1.741.290	1.622.349	-6,83
9	8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME VB. İÇİN MAKİNELER	34.837	235.586	85.758	921.461	974,49
10	8437	TOHURLARI TEMİZLEME, AYIRMA, ÖĞÜTME, İŞLEME MAKİNE VE CİHAZLARI	23.302	22.070	0	835.975	0,00
		DiĞER	4.570.951	6.203.342	5.012.493	4.200.900	-16,19
		TOPLAM	40.163.034	46.261.227	44.618.394	53.035.164	18,86

Kaynak:TÜİK Verileri

2.İTHALAT

2010 yılında Türkiye'nin Portekiz'den 84. fasıl itibariyle en fazla ithal ettiği ürün grupları sırasıyla, "Hava-Vakum Pompası, Hava-Gaz Kompresörü, Vantilatör, Aspiratör", "Muslukçu, Borucu Eşyası-Basınç Düşürücü Termostatik Valf Dahil" ve "Buzdolapları, Dondurucular, Soğutucular, Isı Pompaları" olmuştur. Portekiz'den 2010 yılında makine ithalatımız yaklaşık % 22 azalmıştır.

Portekiz'den Makine ve Aksamları İthalatımızda Başlıca Kalemler (84.Fasıl-Ş)

	GTIP	GTIP TANIMI	2007	2008	2009	2010	DEĞİŞİM 10/09 (%)
1	8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESÖRÜ, VANTİLATÖR, ASPİRATÖR	3.289.749	7.421.081	5.705.888	7.473.543	30,98
2	8481	MUSLUKÇU, BORUCU EŞYASI-BASINÇ DÜŞÜRÜCÜ, TERMOSTATİK VALF DAHİL	1.416.111	2.336.317	2.122.212	2.434.951	14,74
3	8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR, SOĞUTUCULAR, ISI POMPALARI	2.622.090	3.489.252	2.016.268	2.203.432	9,28
4	8426	GEMİ VİNÇLERİ, MAÇUNALAR, HALATLI VİNÇLER, DÖNER KÖPRÜLER	3.482.557	2.895.034	0	1.674.390	0,00
5	8416	OCAKLARIN BESLENMESİ İÇİN BRÜLÖRLER, OTOMATİK OCAKLAR	1.060.834	1.819.021	988.380	1.306.390	32,17
6	8419	ISI DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İŞLEMEK İÇİN CİHAZLAR	273.889	438.737	997.615	1.171.681	17,45
7	8428	KALDIRMA, İSTİFLEME, YÜKLEME, BOŞALTMA MAKİNE VE CİHAZLARI	333.111	1.147.683	567.205	1.097.851	93,55
8	8477	KAUÇUK, PLASTİK EŞYA İMAL VE İŞLEME MAKİNE VE CİHAZLARI	223.228	670.296	603.309	889.504	47,44
9	8482	HER NEVİ RULMANLAR	806.500	797.495	373.524	741.991	98,65
10	8403	BUHAR KAZANLARI DIŞINDA KALAN MERKEZİ ISITMA KAZANLARI	710.859	815.305	533.645	609.152	14,15
		DİĞER	13.355.835	11.074.220	16.268.200	3.913.294	-75,95
		TOPLAM	27.574.763	32.904.441	30.176.246	23.516.179	-22,07

Kaynak:TÜİK Verileri

KAYNAKLAR

- BM İstatistik Bölümü Verileri
- TÜİK
- İGEME